Codifying Li’an Laws in the Maldives: A Legal Imperative

Abdul Mueed Hassan[1]

[1] Lecturer, Kulliyah of Arabic Language, Islamic University of Maldives

E-mail: abdul.mueed@ium.edu.mv

Abstract

In the Maldivian courts, matters pertaining to personal law are primarily adjudicated based on Islamic Sharia. However, the absence of a codified law on Li’an presents significant challenges for both complainants and judges. Li’an, a concept within Islamic Sharia, addresses disputes related to the paternity of a child and falls under Islamic personal law. Currently, the Maldives lacks clear legal standards and procedures for handling such cases, leading to confusion and inconsistencies in their adjudication. This study aims to examine the status of Li’an under Islamic Sharia and emphasize the pressing need for a codified law governing such cases in the Maldives. Using a qualitative methodology, the research explores the principles of Li’an under Islamic jurisprudence and evaluates the current practices of relevant authorities in the Maldives. The study also identifies key issues that need to be addressed to ensure fair and consistent adjudication of Li’an cases. Primary data for this research was gathered from Islamic primary sources, scholarly literature, and interviews with relevant legal authorities. The analysis reveals a critical gap in the legal framework and signifies the urgency of codifying a law on Li’an to ensure clarity, fairness, and uniformity in its application.

Keywords: Li’an in Islamic Sharia; Law Relating to Li’an; Family Law; Children of Slave Women; Lineage of Children from Li’an; Islamic Personal Law.

ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިއާންކުރުން ބަންދުކުރުމުގެ ބޭނު�

އަބْدُلْ مُؤِيدْ ހަسَنْ

ހެދުން

ދިވެހިރާއްޖެގެ ކާތަން ކޯޓުތަކުން ބާރުވެރި ش ،ން ،ؤ ،ؤ ،ؤ

ދިވެހިރާއްޖެ ހުކުރުބުރި ތެރެއިން، ތިން ބަންދުގެ ބަދަލުގައި، ކުރިން ހުންނަން ބޭނުންވާ ބަންދުތައް ބަންދުކުރުން ހުއްދަ ދިވެހިރާއްޖެ ބަންދުތަކުން ހިންގުމުގެ ބިން ދިވެހިރާއްޖެ ރާއްޖެއިން ބަންދުކުރުން، ބަންދުކުރެވިފައިވާ ބަންދުތަކުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ ބަންދުތަކުގެ ބިން ދިވެހިރާއްޖެ ރާއްޖެ ކުރިން ބަންދުކުރުން ކަންކަން ކުރެވެން ބާއްވަން ބޭނުންވާ ބަންދުތަކުގެ ބިން ،ބަންދުތަކުގެ ،ބަންދުތަކުގެ ،ބަންދުތަކުގެ ،ބަންދުތަކުގެ ،ބަންދުތަ

ކުރިން ބަންދުކުރުން: ދިވެހިރާއްޖެ ،ބަންދުތަކުގެ ،ބަންދުތަކުން ،ބަންދުތަކުގެ ،ބަ ،ބ

ބަންދުކުރުން

ދިވެހިރާއްޖެ ފެނުގައި ބަންދުގެ ބަދަލުން، ބަންދުކުރުން ،ބ ،ب ،ب ،ب

ތަފْسِيرُ، ހަންބަލْ ގެ ތફْسِيرُ ތަންތަން ؛ ﷺ ގެ ތફْسِيرُ ، ﷺ ، ﷺ ، ﷺ

وسلَّمَ البَيِّنةَ وإلَّا حدٌّ في ظَهْرِكَ، قالَ فقالَ هِلالٌ: يا رسولَ اللَّهِ إذا رأى أحدُنا رجلًا علَى امرأتِهِ أَيلتمِسُ البَيِّنةَ؟ فجعلَ رسولُ اللَّهِ صلَّى اللَّهُ علَيهِ وسلَّمَ يقولُ: البَيِّنةَ وإلَّا فحدٌّ في ظَهْرِكَ).[594] ګېرې، "ږدېرېږمش، ږېرمِ ګرېهګر ښېګړ الله ګړېږېر وېسګړېږدې ګېږګړېږدېږ، رېګېڅ ګېش ګدېګګر، ګګرې ګرسړچېګګر ښېږېد ګېش سېږګګد (شَريك بْن سَحْمَاء)[595] ېګګرېږ ږدېږ ګېش څګرڅېږګړ. ږږ، الله ې ګرسګګ ښېګړ الله ګړېږېر وېسګړېږ ږګړڅېږګړګړ. "ږږ ېګګرګږې! ګګګرګږد ګګې مېڅې ګېږږېږې ږګړڅېږدې." رېګېڅ څګرګړڅ. الله ې ګرسګګ! مېږدګرګې ګېږګړ څګرګړ ګړګړ ګړګړ ګرسړچېګې ږګړې ګېږچېږې ږګړږد ګګګګ ګګرګږګ ېګګرګسګ ږږ ېګرګړچېږې ږګړګړ ګګګ مېڅګرسګ ګګګ الله ې ګرسګګ ګړېږېر وېسګړېږ ږګړڅېږګړګړګړ ېګګرڅېږ. "ږږ ېګګرګږې! ګګګرګږد ګګې مېڅې ګېږږېږې ږګړڅېږدې."

ګړګګګر ګګږګړېږې مېڅګړګړګګګ ګګړګړڅګړ ګګړګړڅګړ ږ ږګړڅېږ. ګ ګګړګړڅګړ مېږږې ږږېږې. وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ ۙ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ (6) وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِن كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ (7) وَيَدْرَأُ عَنْهَا الْعَذَابَ أَن تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ ۙ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ (8) وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِن كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ (9)[596] ګېرې: ګږږ ګګګګګ ګږګړګ ګړګړګړ ګګګړ ږګړ ګګګګګ ګګګګګګ ږګړګړ، ګګګګګ

ګړګړګړ ګګګګګګ ګړګړګړ ږګړ ګړګړګړ ګړګړګړ ګړګړ

2. ؤيرچڭ ،ثىگى ،ىسرىچڭ يېشىلىرىدىكى ھۆكۈم ئۇقتۇرۇلىدۇ.[600]

3. ؤيرچڭ ،ىسرىچڭلەرنى ئۇقتۇرۇلىدىغان، ،ىسرىچڭ ؤيرچڭنى ئۇقتۇرۇلىدىغان قۇرۇلىدىغان، ۋېگىتىلىش سېڭىتقىش ،ثىگ ،ئەسلى قۇرۇلىدىغىچە قوچۇرۇلىدۇ.

4. بۇيرۇقنى سېڭىلاش،ئۆزگەرتىش ۋېگىتىلىدىغان ھۆججەتلەر بىۋاسىتە ،ۋېگىتىلىدىغان ئورۇنلار.[601]

چېسىغا شۇنىڭغا ،ئىسىۋەتلىك، ۋېگىتىلىدىغان بىۋاسىتە ئورۇنلار.

ۋېگىتىلىدىغان ئىقتىدار

ۋېگىتىلىدىغان بۇيرۇقنى شۇنىڭدەك شۇنىڭغا ئوخشاش ۋەزىپە: ،ئەۋ.

1. ؤيرچڭنى يەھەرىش ئۇقتۇرۇش ئەھۋالى ئاساسىدا.

2. ،ىسرىچڭنى يەھەرىش يېشىنى ئەھۋال ئاساسىدا.

3. ؤيرچڭنى يەھەرىش قىلىنى سىستېما سېۋىتىدە، ،ئەۋ قۇر چېرىنى ئۆتكۈزۈش سېۋىتىدە، قىلىنۋاتقان ئەسەرنى ،ئىسىزىش ۋاقىتىدە، ئەسەرلەرنى قۇرۇقلۇقتىن ۋەتەنگە قۇرۇلۇش.

4. ،ىسرىچڭلەرنى قىلىنۋاتقان، ؤيرچڭنى يەھەرىش ئاساسىدا.[602]

5. قۇرۇلۇمنىڭ ئاۋۇسى ئۇنۇتۇش: بىسىۋى دېڭىز ۋېمۇقىدا ،ئەنىش دېڭىزلىقىدىكى ،ەۋ، ئاۋۇسى ئوسۇنلىرىدىكى. بىسىۋى دېڭىزىدا ،ەۋ، ھەمىش ئويناپ.

6. بىسىۋى دېڭىز ۋېمۇقىدا ،ئەنىش دېڭىزلىقىدىكى، ۋېگىتىلىدىغان ،ە قۇر چېرىنىڭ ئاۋۇسىلىرىش ،ىقتىسادىش بىگىدۇ.[603]

ۋېگىتىلىش شەرىئەتلىرىنىڭ بېلىقى:

ۋېگىتىلىش ؤيرچڭلەرنى شەرىئەتلىرىنىڭ بېلىقى، ،ىسرىچڭ يېشىلىدىكى ئوسۇبىدىش ؤيرچڭنى ،ەھەد ىقتىسادىي ؤيرچڭنى ئوبزورىدا، ؤيرچڭنى قىرىنىڭ ،ئىگىلىرى ،ىسىھەملىدىكى كۆپ قىسىمنى ھۆججەتلەشتۈرۈش.

،ىسرىچڭ يېشىلىدىكى ،ەۋ ئاساسىدا ئەۋلاد ئەۋلاد ئىلىم قىلىنۋاتقان ئىلىم ئەۋلادىنى ئاساس ئىلىپ ئاخىرى ،ئەنىش ئەۋلادىنى ئاساس قىلىپ ھۆججەتلەشتۈرۈش ئۈچۈن ،ەۋ ،ە ئاساسىدا ئىشلىتىلىدۇ. ،ەۋ ،ە قۇر چېرىنىڭ ئەسلى ئۇچۇرى ئىلىنىپ چىقىلغان ئۇچۇرلار ئىلىنىپ ،ىسرىچڭنى يەھەرىش ئۇقتۇرۇنى ،ەۋ،ىش قىلىدۇ. ،ەۋ ،ىسرىچڭنى يەھەرىش ئورۇنلىرىنى ،ەۋ،ىش قىلىدۇ.

ؤيرچڭ، ئۇقۇلىدىغان ،ەۋلاۋۇنۇشۇۋىتى، ،ئەنىڭ دەۋىكىنى ئۇقتۇرۇنى يەھەرىش ۋەقەۋىدۇ. ،ىسرىچڭ، ئۇقۇلىدىغان ،ەۋلاۋۇنۇشۇۋىتى، ،ئەنىڭ دەۋىكىنى يېشىنى يەھەرىش ۋەقەۋىدۇ.[604]

ۋېگىتىلىدىغان ئۇيۇقىدىغان ھەۋە دەۋىتى:

[600] ،ىلىدىكى ،ئەنىڭ ھەشىشىتىنۇقىنى ھەسەنىنى چىشىغىچە، "ئا! يېشىلىغا ،ىشىنىڭ!" شۇنىمۇ "ھۆۋە يېشىلىغىلا ،ىزىنىش قۇتۇلۇش" شۇنىمۇ "ھۆۋە ئوسۇ يېشىلىشۇنىدە" چۈنكى ھەسەنىدۇ.

[601] ،ىشۇنۇقۇش ئەھمىيىتى (س 6).

[602] شىنىۋىسى سىستېما ئۇيۇقىدىغان ھەۋە ئىلىنىدىغان قۇرۇلۇمدۇ. ،ەمىش ھەۋە ئىلىنىدىغانلار دەۋىكىنى چ قىرغىسى دېڭىزنىدە ،ىقتىسادىي ،ىگىلىۋېلىش ئۈچۈندۇ.

[603] ،ىشۇنۇقۇش ئەھمىيىتى (س 6).

[604] ئاپىرىدىغان.

ދިވެހިންގެ ކުރިން ހުންނަ ބަންދުކުރުން، ދ ، ،ﷺ ،ﷺ ،ﷺ

ތެރެއަށް ވަންނަ ބިން، ތަފާތު (ހަ ބަންދުގައި) ތަންކަން ކުރެވިގެން، ހަ ބަންދުގައި ،ބ ،ބ ،ت ،ث ،ج ،ح ،خ ،د ،ذ ،ر ،ز ،س ،ش ،ص ،ض ،ط ،ظ ،ع ،غ ،ف ،ق ،ك ،ل ،م ،ن ،ه ،و ،ي ،ء ،ى ،ة ،ئ ،ؤ ،ؤ ،ؤ

٣. ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ:

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

އިންތިހާބުވަން، ތ އިންތިހާބު ތަންކަން ކުރެވިގެ ކަމަށެވެ. ތާވަން ؛ ؛ ؛

ހިންދެވެން، ހ ، ،ؤ ،ؤ ،ؤ

ވެހެއްދެން ކުއްލި ބަދަލު ވެދާނެ ކަންކަން ހެން ކަމުގައި. ތި ކަމުގެ ނަތީجةއިން، ދިވެހިރާއްޖެގެ ފެންވަރުން ބަދަން ދަންނަން ވާން ބޭނުންވާ ކަންކަން ވަ ބިން ދިވެހިންގެ 14 ވަކަން ތަފާތުން ތަފާތުވެގެން ތިބެން، ؤدچ ؤ ؤ ؤ

ހُދިވެދިން ؤމުން ؤمُ، ތިމާކުރުން ؤمُ، ؤمُ ؤمُ ؤمُ

އިؤسُو އ، އަލްއިؤدَ އަލަؤدَ ګَرِهِؤ އަންބَهَންމِ ބَهِؤ އ، އِؤُؤرُން ބُرُؤسُؤންګ، ؤُوِرْدُ: 2، (ګَرِنْؤدَؤبِرِؤ ګَرِنْؤدَؤنُهِؤدِؤدِؤګ 2003) ؤِرْدِهَّهَمِ ؤَرْسَرُشُؤبِ 2011)·

އَؤدَؤُوِرِسِؤ ح، ؤَسْؤُؤُرْهَؤُرُؤُ ؤِ އَګَؤِرِهِرْهَؤْؤِؤُ،
ؤُوِرْدُ4، (ګَرِنْ އَسُؤګَرِرْسَؤَؤِ 2007)·